

דחוף

26 באפריל, 2020

לכבוד

שר האוצר, מר משה כחלון

מנכ"ל הביטוח הלאומי, מר מאיר שפיגלר

סמנכ"ל גימלאות, המוסד לביטוח לאומי, גב' אורנה ורקוביצקי

נכבדי,

הנדון: דמי אבטלה לעובדים שנמנע מהם להתייצב במקומות עבודתם – אך לא הוצאו לחל"ת

אנו מתכבדים לפנות אליכם, לאחר שמכתבנו אל שרי האוצר והעבודה והרווחה, בו נתבקשו המכותבים לחייב מעסיקים להוציא לחל"ת עובדות ועובדים מן האוכלוסיות המתוארות להלן, לא נענה. לפיכך אנו פונים אליכם מטעם הארגונים החברתיים החתומים מטה, בבקשה דחופה להעניק את הזכות לקבלת דמי אבטלה לעובדות/ים במשק הנדרשים או שנדרשו לעבוד בעת משבר הקורונה, אולם בפועל לא התייצבו לעבודה בשל הצורך לטיפול בילדיהן הקטנים או בבני משפחתם, או בשל סיכון לבריאותם נוכח גילם ו/או מחלות רקע, אך מעסיקיהם לא הוציאו אותם לחל"ת. הדברים מקבלים משנה תוקף בימינו, כאשר המשק מתחיל לחזור לפעילות ועובדות ועובדים שכן הוצאו לחל"ת נדרשים לשוב לעבודה, גם אם אינם יכולים כאמור. והכל מהטעמים שלהלן:

1. המרכז הקליני וארגוני זכויות עובדים מוצפים בימים אלה בפניות רבות של עובדות ועובדים הנתונים במצוקה קשה ובחוסר אונים בנסיבות של המשבר הנוכחי. אנו מבקשים להביא לידיעתכם צרכים חיוניים העולים מן השטח שנדרש לגביהם מענה דחוף. כמפורט להלן:
2. עם ביטול המסגרות החינוכיות הפורמליות והבלתי פורמליות לילדי המדינה בחודש מרץ, להורים רבים לא נותרה ברירה אלא לחדול מההגעה למקום עבודתם ולהישאר בבית על מנת לטפל בילדיהם. גם הורים שנדרשו לעבוד מהבית לא יכלו לעשות זאת ככל שנדרשו להשגיח על ילדיהם בזמן זה.
3. במקביל, עובדות ועובדים המצויות בקבוצות סיכון בשל גילן ו/או מחלות רקע, חששו להגיע למקומות העבודה ולסכן את עצמן. הנחיות משרד הבריאות לגבי מי שמצויות ומצויות בקבוצות סיכון, אכן הנחו נשים וגברים אלו להימנע מיציאה למקומות ציבוריים.
4. ואולם גם בימים שבהם פעילות המשק הצטמצמה משמעותית, חלק ממקומות העבודה עדיין פעלו ותקנות שעת החירום הורו לעובדים במקומות עבודה החיוניים למשק להמשיך להתייצב במקום עבודתם. עם זאת לעובדות ועובדים השייכים לאוכלוסיות המתוארות להלן אין היום ולא היתה אז, כל יכולת להתייצב בעבודה ולעיתים אף לא לעבוד מהבית. עובדה זו לא השתנתה גם היום כאשר חלק ממקומות העבודה חוזרים לפעילות מוגברת. קבוצות אוכלוסיה אלה הן:

- א. ראשות וראשי משפחות חד הוריות שיש להן לפחות ילד אחד מתחת לגיל 9, שנדרשו להגיע לעבודה או לעבוד מהבית בעת משבר הקורונה אך לא יכלו לעשות כן בשל הצורך בטיפול בילדיהם.
- ב. עובדות/עובדים שבן/בת זוגם הם עובדים חיוניים או שאינם יכולים טפל בילדים מסיבה אחרת (מגבלה בריאותית למשל), שלהן/ם ילד אחד מתחת לגיל 9, שנדרשו להגיע לעבודה או לעבוד מהבית בעת משבר הקורונה אך לא יכלו לעשות כן בשל הצורך בטיפול בילדיהם.
- ג. עובדות/ים חיוניים שלאחד מבני משפחתם יש מוגבלות או צרכים מיוחדים, שנדרשו להגיע לעבודה בעת משבר הקורונה אך לא יכלו לעשות כן בשל הצורך בטיפול בבן במשפחתם.
- ד. עובדות/ים חיוניים שנדרשו להגיע לעבודה בעת משבר הקורונה אך לא יכלו לעשות כן בשל מצבם הבריאותי.
- ה. עובדות/ים חיוניים בני הגיל המבוגר שנדרשו להגיע לעבודה בעת משבר הקורונה אך לא יכלו לעשות כן בשל הסיכון הבריאותי המוגבר עבורם.
5. הפתרון של זכאות לדמי אבטלה למי שמקומות עבודתם הוציאו אותם לחופשה ללא תשלום (חל"ת) הוא צעד מינימלי הנדרש ממדינה המחויבת לרשת בטחון סוציאלית עבור אזרחיה. עם זאת, פתרון זה אינו ניתן למי שמקומות עבודתם ממשיכים לתפקד או שהוכרזו כחיוניים, אך נבצר מהם להגיע למקומות עבודתם כמתואר לעיל, ומעסיקיהם סירבו להוציאם לחל"ת.
6. בשעה קשה זו, האוכלוסיות המוזכרות לעיל נמצאות במצוקה כלכלית ממשית מחד, ומהעדר האפשרות ליהנות מן ההטבות שהמדינה מעניקה בשעה זו לכל מי שהוצאו לחל"ת, מאידך.
- אשר על כן, בכדי לתקן את העוול שנגרם לאוכלוסיות המפורטות להלן נבקש כי תינתן להן לכל הפחות האפשרות להגיש בקשה לקבלת דמי אבטלה רטרואקטיבית ואף להירשם כך בלשכת התעסוקה כמי שיצאו לחל"ת, על סמך הצהרתם האישית בדבר מצבם, ובתנאים שייקבעו על ידכם ויותאמו למצבם הייחודי.

בכבוד רב,

אלעד כהנא, עו"ד
קו לעובד

עמית קובו רום, עו"ד
מנהלת הקו הפתוח ומערך האכיפה
שדולת הנשים בישראל

רחל בנזימן, עו"ד
הקליניקה לנשים וכלכלה
המרכז לחינוך משפטי קליני
האוניברסיטה העברית